

Quaderns de Sociologia

SÍNTESI DE L'INFORME SOBRE LA VIABILITAT D'UN CENTRE UNIVERSITARI A L'ALT CAMP I LA CONCA DE BARBERÀ

per Susanna Barragán Carretero i Iolanda Repullo i Sánchez *

Paraules clau: Alt Camp, Conca de Barberà, ensenyament, universitat.

Resum: Aquest informe pretén avaluar de la manera més precisa que sigui possible la viabilitat de dotar les comarques de l'Alt Camp i la Conca de Barberà d'un centre universitari propi. L'estudi ha pres en consideració, en primer lloc, les variables demogràfiques i econòmiques, les vies de comunicació i la realitat actual de les opcions universitàries dels estudiants de les dues comarques. En segon lloc, ha estudiat les diverses fórmules d'implantació universitària que s'han desenvolupat aquests darrers anys al nostre país i que serien adequades en aquest cas. Finalment, fa una triple proposta i es destaquen els aspectes favorables i desfavorables de cada possibilitat.

Abstract: This work wants to evaluate accurately the viability of having a university in Alt Camp and Conca de Barberà. This study has considered first geographical and economical variables, means of communicating and the present situation of university students from this area. Next it has considered new ways of establishing a university that have been developed in our country and that would be appropriate in this case. Finally, there are three proposals, each with its positive and negative aspects.

Presentació

El Consorci Pro-Universitari de l'Alt Camp i la Conca de Barberà, com a organisme responsable d'assumir la funció de coordinació de propostes i projectes universitaris, va encarregar l'elaboració d'un informe que permetés avaluar de manera el més precisa possible la viabilitat de dotar aquestes comarques d'un centre universitari propi.

Certament, hem constatat que hi ha agents socials de l'Alt Camp i la Conca de Barberà que fan una demanda molt genèrica d'un centre d'aquest tipus però, en tot cas, no es pot pas dir que es tracti ni d'una iniciativa ben fonamentada ni d'una necessitat objectiva. Si es vol crear un centre universitari, haurà de ser amb consciència que es pretén modificar la realitat, no pas atendre una demanda urgent. Al capdavall, és cert que darrerament s'han

* Treball realitzat amb l'assessorament del Dr. Salvador Cardús Ros, director del Departament de Sociologia de la Universitat Autònoma de Barcelona

creat universitats més per fer polítiques d'equilibri territorial o per afavorir el desenvolupament econòmic que no pas per donar resposta a les necessitats de formació. Per tot això, l'estudi que s'ha fet, i del que ara en presentem una síntesi, no pot substituir la responsabilitat de la decisió política respecte de la possible implantació d'estudis universitaris a aquestes comarques i només es proposa facilitar elements informatius i de judici que permetin prendre la millor decisió possible.

L'informe ha pres en consideració, en primer lloc, les variables demogràfiques i econòmiques, les vies de comunicació i la realitat actual de les opcions universitàries dels estudiants de les dues comarques. En segon lloc, ha estudiat les diverses fórmules d'implantació universitària que s'han desenvolupat aquests darrers anys al nostre país i que serien adequades en aquest cas. Finalment, fa una triple proposta i se'n destaquen els aspectes favorables i desfavorables de cada possibilitat.

Les dades bàsiques de l'informe

DEMOGRAFIA I PROJECCIONS DE FUTUR

La població de l'Alt Camp i la Conca de Barberà dels darrers deu anys es caracteritza per una dinàmica regressiva només compensada parcialment pels moviments migratoris. L'Alt Camp, amb tan sols un increment de 599 individus respecte al 1986, el 1996 arribava als 34.403 habitants. La Conca de Barberà, amb una pèrdua de 119 individus en deu anys, en tenia 18.285. Però el caràcter regressiu l'accentua la continuada reducció del volum de població jove i l'increment de la població de més edat.

L'anàlisi del creixement total de la població situa ambdues comarques en les posicions baixes respecte a la resta de comarques de Catalunya pel quinquenni 1986-91, però es recupera en el quinquenni 1991-96 gràcies a la immigració.

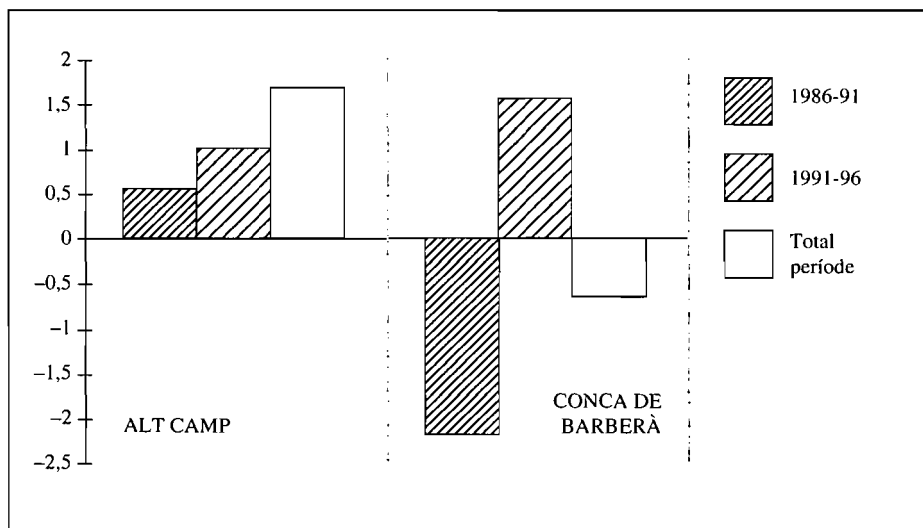
Taula 1. Creixement absolut i relatiu de la població (1986-1996)

Creixement població		1986-91	1991-96	Total període
Alt Camp	Absolut	212	387	599
	Relatiu	0,62	1,13	1,77
Conca de Barberà	Absolut	-403	284	-119
	Relatiu	-2,18	1,57	-0,64
Catalunya	Relatiu	1,35	0,50	1,86

FONT: IEC

Si s'observa el creixement natural de la població (naixements menys defuncions), encara es pot veure millor la dinàmica regressiva: a l'Alt Camp, entre el 1986 i el 1996, el creixement va ser d'un 1,17% negatiu, i a la Conca de Barberà d'un 4,1% negatiu, mentre a Catalunya era del 0,96% positiu. Els fluxos migratoris, sobretot els darrers anys, han arribat a compensar aquestes pèrdues, però de manera moderada.

Gràfic 1. Creixement relatiu de la població

Taula 2. Creixement natural i saldo migratori (1986-1996)

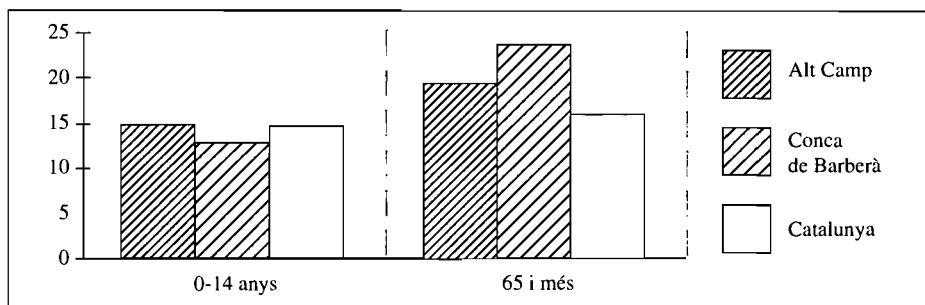
	1986-1991	1986-1991	1991-1996	1991-1996
	C. natural	S. migratori	C. natural	S. migratori
Alt Camp	-108	310	-290	677
Conca de Barberà	-261	-142	-477	761

FONT: IEC

D'altra banda, la proporció de població major de 65 anys en aquestes comarques també és més elevat que la mitjana del país. El 1996, mentre a Catalunya era d'un 16%, a l'Alt Camp superava el 19% i a la Conca de Barberà gairebé arribava al 24%. Per contra, s'experimenta una disminució del percentatge de població menor de 15 anys. Això es deu a la davallada de la natalitat que, d'altra banda, res no fa preveure que s'incrementi massa a curt termini. Pel 1996, a Catalunya, aquesta franja d'edat menor de 15 anys era del 15%, la mateixa de l'Alt Camp, 15,1%, però més alta que la de la Conca de Barberà, amb un 13,6%.

En particular, pel 1996, la Conca de Barberà té un índex d'envelliment poblacional (nombre d'habitants de 65 anys i més, per cada 100 habitants de menys de 15 anys) de 175 i l'Alt Camp de 126, mentre que per a Catalunya l'índex és de 111. Per això, ambdues comarques tenen una piràmide d'edats que s'eixampla per dalt a causa de l'augment de l'esperança de vida i la pèrdua continuada de població.

Gràfic 2. Població menor de 15 anys i de 65 i més (en %)

Taula 4. Grups d'edats de l'Alt Camp (1986 i 1996)

	1986		1996	
	Homes	Dones	Homes	Dones
0-4	968	935	808	742
5-9	1.320	1.229	864	815
10-14	1.301	1.253	1.010	959
15-19	1.300	1.186	1.331	1.254
20-24	1.266	1.221	1.358	1.325
25-29	1.322	1.236	1.282	1.216
30-34	1.194	1.134	1.380	1.318
35-39	1.056	994	1.349	1.221
40-44	986	936	1.162	1.113
45-49	795	740	1.024	974
50-54	949	964	1.000	955
55-59	1.074	1.013	760	744
60-64	931	1.035	918	957
65-69	725	908	981	975
70-74	615	840	790	917
75-79	467	658	532	736
80-84	310	473	336	579
85 i més	192	279	238	480
Total	16.771	17.033	17.123	17.280
TOTAL	33.804		34.403	

Taula 5. Grups d'edats de la Conca de Barberà (1986 i 1996)

	1986		1996	
	Homes	Dones	Homes	Dones
0-4	476	452	376	342
5-9	643	598	419	371
10-14	612	592	478	503
15-19	635	668	654	599
20-24	697	654	638	587
25-29	699	608	648	652
30-34	541	527	681	589
35-39	544	473	679	626
40-44	494	474	577	528
45-49	395	424	564	466
50-54	573	571	485	482
55-59	610	611	401	426
60-64	644	683	565	587
65-69	467	564	570	616
70-74	432	542	547	612
75-79	330	406	358	495
80-84	172	293	267	366
85 i més	115	181	205	326
Total	9.078	9.326	9.112	9.173
TOTAL	18.404		18.285	

En resum, les actuals generacions joves no són suficients per substituir en el mercat laboral les que se'n retiren i, per tant, hi ha una clara manca de mà d'obra jove de recanvi d'origen local. Pel que fa a les previsions de futur —tot i que no es pot predir l'abast dels possibles moviments migratoris—, a l'Alt Camp s'espera cap al 2001 un lleuger descens de la població tot i que quedaria superat el 2006. En la hipòtesi d'una recuperació de la taxa de natalitat, d'aquí a 8 anys, la població podria sobrepassar moderadament la de 1996. També en la hipòtesi més favorable, a la Conca de Barberà es pot pronosticar una pèrdua de població en els propers 3 o 4 anys, tot i que és probable que el lleuger augment de la taxa de natalitat corregeixi positivament aquesta davallada de població cap al 2006. Això suposaria que la recuperació del grup d'individus disponibles per anar a la universitat, a partir dels 18 anys, en ambdues comarques, no es començaria a fer visible fins l'any 2024.

Taula 6. *Projecció del creixement de la població per grups d'edats*

Alt Camp			
	1996	2001	2006
0-14	2.682	4.986	5.418
15-29	7.766	7.218	6.207
30-49	5.268	9.986	10.354
50-64	5.334	5.324	5.988
65 i més	2.877	6.729	6.479
Total	34.403	34.244	34.444
Conca de Barberà			
	1996	2001	2006
0-14	1.273	2.439	2.654
15-29	3.778	3.450	3.011
30-49	4.710	4.952	5.054
50-64	2.946	2.754	2.980
65 i més	1.947	4.343	4.016
Total	34.403	34.244	34.444

Font: Amand Blanes, *Catalunya a l'horitzó 2006* (1992)

LES PERSPECTIVES ECONÒMIQUES

Es pot dir sense reserves que l'actual situació econòmica de l'Alt Camp i la Conca de Barberà és excel·lent. El motor d'aquest desenvolupament és sens dubte el creixement industrial dels darrers anys, amb la consegüent influència en el creixement que en aquests darrers anys també ha experimentat el sector dels serveis. El creixement econòmic situa l'Alt Camp i la Conca de Barberà dins d'una corona de comarques que dibuixen a l'interior de les províncies de Tarragona, Barcelona i Girona un nou focus de desenvolupament, diferent al que tradicionalment s'ha localitzat al voltant de la Mediterrània.

A més, l'estratègica ubicació territorial d'ambdues comarques, així com les seves infraestructures comunicatives, les fan potencialment atractives per a noves inversions en els propers anys. De manera que es pot concloure que la previsió per a les diferents activitats productives és francament positiva.

Les dades bàsiques que recolzen aquestes consideracions són el creixement del PIB d'aquests darrers anys, que des de 1994 ha estat superior a la mitjana de Catalunya —excepte el 1996—, i el creixement del PIB per sectors de 1997.

Taula 7. Evolució del creixement del PIB comarcal. Taxes de variació real

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
Alt Camp	-0,33	0,3	-2,76	3,4	6,07	-0,15	4,13
Conca de Barberà	0,51	0,24	-0,63	3,23	6,06	0,43	3,22
Catalunya	3,1	0,51	-1,33	2,13	3,79	1,85	3,72

FONT: CAIXA DE CATALUNYA (1998)

Taula 8. Estructura del PIB per sectors a l'Alt Camp i la Conca, 1997

	Primari	Indústria	Construcció	Serveis	Total
Alt Camp	4,4	58,8	5,1	31,8	100
Conca de B.	9,9	48,2	6,8	35,1	100
Catalunya	1,8	30,0	7,0	61,2	100

FONT CAIXA DE CATALUNYA (1998)

A més, el creixement econòmic ha anat lligat a un procés de diversificació industrial i als efectes de l'externalització que les empreses han tingut sobre el sector de serveis. Unes poques empreses grans mobilitzen al seu voltant tot un teixit d'empreses auxiliars petites i mitjanes i tota la sèrie de serveis que necessiten. En aquest procés de diversificació destaquen els sectors metal·lúrgic, de transformació, l'agroalimentari, la fusteria i el paper i les arts gràfiques.

Taula 9. Establiment d'indústries per branques d'activitat. 1996

	Alt Camp	Conca de Barberà
Energia i aigua	17	3
Química i metall	38	35
Transformats metàl·lics	129	62
Productes alimentaris	62	41
Tèxtil i confecció	38	36
Edició, mobles	105	52
Indústries NCA	20	21
Total	419	250

Això condiona un mercat laboral també diversificat i, per tant, no hi ha un únic sector de formació de mà d'obra especialitzada que requereixi més atenció que la resta. Amb tot, segons l'estudi publicat a *Quaderns de Vilaniu* (1997), i en relació a Valls, sabem que la meitat de les empreses consultades consideraven que, efectivament, els qui buscaven feina no tenien la formació adequada, especialment en els sectors de la fusteria i metal·lúrgic.

La bona perspectiva econòmica, reafirmada per les dades del primer semestre de 1998, només presenta un factor d'incertesa que és el fet que aquesta àrea industrial no té el seu centre de decisió a les mateixes comarques sinó, generalment, a Barcelona. Amb tot, es pot considerar que el caràcter pausat i equilibrat del creixement industrial d'aquests anys és un bon indicatiu d'estabilitat.

Pel que fa al futur, a més del creixement industrial, no es pot oblidar que també hi ha bones expectatives de creixement en Turisme, especialment en el de qualitat i d'interior.

Ara bé, en la perspectiva de crear un centre universitari, i donat que no es podria abastar de la pròpia població de les comarques estudiades per omplir-ne les aules, cal considerar la situació de les comunicacions amb l'entorn. En síntesi, pel que fa a la xarxa de comunicacions per carretera de les comarques de l'Alt Camp i la Conca de Barberà, aquesta és bona en relació a l'exterior i en canvi presenta algunes deficiències en la comunicació interior.

En relació al transport ferroviari, hi ha una oferta escassa en els trajectes de curt recorregut entre els diferents municipis de les comarques esmentades. Per la seva banda, el projecte del TGV és un factor molt important a considerar pel seu potencial de dinamitzador econòmic, ja que es preveu que la capital de la Conca de Barberà estarà a prop del recorregut del tren de gran velocitat, encara que és irrellevant pel que fa a la hipotètica mobilitat d'estudiants.

En definitiva, ambdues comarques estan molt ben situades des del punt de vista de les comunicacions i, en qualsevol cas, aquestes no serien un obstacle per a la creació d'un centre universitari que hagués de trobar la seva clientela arreu del país.

L'ACTUAL FORMACIÓ UNIVERSITÀRIA

La població de l'Alt Camp i la Conca de Barberà presenta un nivell d'instrucció baix en relació a la resta de Catalunya en els nivells superiors, per bé que se situa molt millor pel que fa a les xifres de formació de primer grau, amb unes taxes baixes de persones sense cap titulació.

Més concretament, la Formació Professional, tant a l'Alt Camp com a la Conca de Barberà, és l'opció que aglutina un nombre d'estudiants superior comparat amb la mitjana de Catalunya. En canvi, ambdues comarques encara tenen un percentatge d'estudiants universitaris inferior a la mitjana de Catalunya.

Taula 10. Nivell d'instrucció de la població de l'Alt Camp i la Conca de Barberà. 1996

	S/ titulació	Primària	Secund.	Grau mitjà	Grau sup.
Alt Camp	14,3	42,2	37,3	3,4	2,5
Conca de B.	10,4	51,5	31,8	3,3	3,0
Catalunya	17,7	35,7	36,6	5,2	4,8

FONT: IEC

Taula 11. Estudiants de secundària per opcions. Curs 1995-96

	Absoluts			Relatius		
	FPI	FPII	BUP/COU	FPI	FPII	BUP/COU
Alt Camp	448	392	1.006	24,3	21,2	54,5
Conca de B.	170	113	334	27,6	18,3	54,1
Catalunya	—	—	—	16,3	20,9	45,6

A FPII S'HI HAN COMPTABILITZAT ELS CURSOS DE FORMACIÓ

FONT: IEC

Pel que fa a la distribució dels estudiants universitaris d'aquestes dues comarques a les diferents universitats públiques de Catalunya, disposem de les dades d'assignació dels estudiants de primer curs a cada universitat i per estudis en funció de les seves demandes.

Taula 12. Assignació d'estudiants a les universitats públiques catalanes

	Alt Camp			Conca de Barberà		
	1996	1997	1998	1996	1997	1998
Universitat de Barcelona	32	24	30	13	25	16
Universitat Autònoma de Barcelona	15	17	8	4	8	9
Universitat Politècnica de Catalunya	27	24	18	7	10	10
Universitat Pompeu Fabra	6	4	5	2	7	4
Universitat de Girona	1	5	2	2	0	1
Universitat de Lleida	14	13	13	12	11	8
Universitat Rovira i Virgili	107	135	117	27	39	35
Total	202	222	193	67	100	83

FONT: COMISSIÓ PER A UNIVERSITATS I RECERCA

El volum total d'estudiants universitaris d'aquestes dues comarques repartits per qualsevol de les universitats públiques de Catalunya, doncs, és molt reduït. I la seva concentració en unes mateixes opcions, encara menor. A l'Alt Camp, de 193 nous universitaris assignats el 1998, la màxima concentració és a les enginyeries —però de molt diverses branques— amb 57 estudiants, seguit d'Empresarials amb 26 assignats i 10 opcions a Química. A la Conca de Barberà, de 83 assignacions el 1998, 17 es repartien en les diverses enginyeries —amb una màxima coincidència de 3 alumnes en una mateixa especialitat—, 4 a Belles Arts i 3 a Empresarials. La conseqüència és clara: no hi ha cap titulació la demanada de la qual, per ella mateixa, justifiqui la creació d'un centre universitari a les comarques estudiades per servir exclusivament les necessitats pròpies.

Les disponibilitats demogràfiques de l'Alt Camp i la Conca de Barberà, en definitiva, limiten i condicionen el ventall d'alternatives que es poden proposar a l'hora de pensar en un centre universitari. A més, la gran proximitat de la Universitat Rovira i Virgili constitueix un factor afegit a prendre en consideració.

Les propostes

CONSIDERACIONS GENERALS

A la vista de la informació obtinguda en l'estudi, i després de tenir en compte les entrevistes als responsables dels diversos sectors socials —administració pública, món econòmic i àmbit educatiu— de l'Alt Camp i la Conca de Barberà, creiem que es poden fer les següents consideracions generals:

En primer lloc, es pot afirmar amb tota rotunditat que ni l'actual demanda universitària d'ambdues comarques ni la demanada de mà d'obra amb qualificació universitària justifiquen, per elles mateixes, la creació d'un centre universitari. La fragmentació de les opcions universitàries que ara es demanen i la diversitat de sectors de la indústria comarcal fan absurd el supòsit d'un centre universitari per satisfer les necessitats locals. Per tant, cal adonar-se que la posada en marxa d'un nou centre universitari hauria d'estar al servei del conjunt del país, i que s'hauria d'inserir en el desenvolupament general del model universitari català.

Ara bé, és cert que, els darrers anys, moltes iniciatives de creació de centres universitaris ha respost tant o més a la recerca d'equilibris territorials i a projectes de desenvolupament econòmic de ciutats mitjanes o grans que no pas a criteris estrictes de racionalitat universitària i formativa. Tanmateix, la fragmentació del sistema universitari català ja ha arribat al seu límit i en els propers anys, en la perspectiva d'una reducció inevitable per raons demogràfiques de la seva clientela principal, no es pot descartar que fins i tot calgui tornar a fer reagrupaments i a redimensionar-lo en sentit contrari a l'expansió dels darrers anys.

Això no vol dir que no sigui possible la creació de nous centres, però hauran de tenir unes característiques molt especials que detallarem i, sobretot, hauran de comptar amb un marc recessiu de la clientela, amb la necessitat d'obrir nous mercats com el de la formació continuada i de disposar de recursos propis extraordinaris, ja que els pressupostos públics ordinaris són fins i tot insuficients per a l'estructura actual.

En aquest context, doncs, qualsevol projecte de nou centre universitari ha de tenir un fortíssim component d'innovació, d'exclusivitat i d'excel·lència. És a dir, ha de ser aposta arriscada de futur, que no tingui competència i que garanteixi la màxima qualitat. Tot, per tal que sigui prou interessant davant d'altres estudis i que ofereixi uns atractius suficients —inclosa la disponibilitat de serveis com l'allotjament— que forcin el desplaçament de bon professorat i d'estudiants de fora. A més, un centre que reuneixi aquestes característiques, tant si és públic com privat, previsiblement haurà de ser de titulació pròpia —no homologada per l'Estat— i, per tant, amb matrícules elevades, semblants a les dels actuals centres privats. Finalment, si veritablement s'hi vol donar un caràcter específicament *universitari*, cal saber que també haurà d'incloure no només la docència, sinó l'activitat investigadora.

És cert que el sector industrial manifesta la seva insatisfacció per la formació del seu personal i fins i tot reconeix que l'ha d'anar a buscar fora de les pròpies comarques. Però això, al marge de la hipotètica creació d'un nou centre universitari, exigeix altres camins a seguir, com la millora de l'oferta pròpia de Formació Professional específica i un sistema que faciliti l'accés estratègic dels estudiants als estudis superiors en les àrees d'especialització que facin més falta en relació als sectors industrials i de serveis de l'Alt Camp i la Conca de Barberà.

CONCLUSIONS

En definitiva, les diverses propostes que fa l'informe, no pas excloents sinó complementàries, són:

• Proposta 1

Potenciar els estudis de Formació Professional específica de grau mitjà i superior per obrir el ventall d'alternatives actual, sempre en concordança amb les característiques socioeconòmiques del territori, i especialment per a assegurar-ne la màxima qualitat.

La potenciació i ampliació d'aquests estudis és una proposta vàlida i ben fonamentada. Només cal donar un cop d'ull al cas dels estudiants que són formats com a tècnics mitjans i superiors en especialitats industrials per constatar que gaudeixen d'un índex alt d'ocupació. D'estudis com el de Xavier Bagés sobre *L'oferta i la demanda professional a la comarca de l'Alt Camp* (1993) o el d'A. Bigorra i altres, "Realitat industrial a Valls: anàlisi i perspectives", publicat a *Quaderns de Vilaniu* (1997), i de les entrevistes realitzades per a aquest informe, se'n desprèn que el gruix de les demandes de treball que fan els empresaris se satisfan amb joves que han cursat estudis de formació professional. Certament, un teixit industrial com el de l'Alt Camp i la Conca de Barberà també necessita els coneixements que atorguen les titulacions universitàries de grau mitjà i superior, com poden ser determinades enginyeries tècniques i superiors. No obstant això, les dades disponibles mostren que la demanda a l'Alt Camp i a la Conca de Barberà, pel 1997, va ser de 2.082 tècnics amb Formació Professional, molt més elevada que la de titulats de grau mitjà i superior, que va ser de 634 i 469 respectivament.

En definitiva, caldria potenciar les branques que ja existeixen: administratiu, metall, electricitat i delineació i promoure els mòduls formatius que estan en projecte, en funció

de la demanda i l'entorn. Això requereix dotar els centres d'FP dels equipaments i de la tecnologia punta que permetin resoldre les deficiències que ara denuncien els empresaris en relació a la formació d'aquests estudiants, això és, el desconeixement de la tecnologia específica i la falta de pràctica.

• Proposta 2

Crear un sistema d'ajuts i beques que prioritzi estratègicament l'opció dels joves per fer els estudis que siguin necessaris per al desenvolupament de l'Alt Camp i la Conca de Barberà, amb la col·laboració econòmica dels sectors privats més directament interessats.

Cal ser conscients que una bona formació universitària necessita un marc més general de serveis i infraestructures que no es poden anar reproduint a petita escala. Per tant, un bon sistema de beques que permeti escollir els millors centres de formació del país i de tot Europa pot esdevenir una millor alternativa per a una formació de més qualitat, més econòmica i més idònia, sempre ajustada a unes necessitats lògicament diversificades i canviant, que no pas la creació d'un centre que només podria oferir un sol tipus de titulació. Les demandes d'un nou centre universitari, si és que realment allò que els interessa és la formació dels joves de la comarca o satisfer les necessitats de formació laboral, en aquesta opció hi poden trobar un bon camí per fer-hi les aportacions que creguin convenientes.

• Proposta 3

Tanmateix, si es volgués mantenir l'opció de la creació d'un centre universitari propi, més per raons de desenvolupament territorial i econòmic que no pas per satisfer la demanda de formació per a les necessitats laborals pròpies, cal decidir per quin tipus d'estudis i per quin model de centre caldria optar.

Tipus d'estudis

Les alternatives són dues: o bé la creació d'un centre innovador al marge de les limitades necessitats locals, o bé l'elecció d'una especialitat vinculada a un dels sectors locals amb més expectatives de creixement.

—*Opció A*: En el primer cas, els estudis als quals els experts auguren bones perspectives són els relacionats amb el medi ambient (energies alternatives, reciclatge...) i els vinculats al desenvolupament de les noves tecnologies. S'hauria de pensar, doncs, en un centre d'excel·lència, de gran prestigi, amb una proporció important d'activitat investigadora i un nombre relativament petit d'estudiants.

—*Opció B*: En el segon cas, és a dir, l'opció pels estudis vinculats a la pròpia realitat local, caldria pensar en els de caràcter tècnic, relacionats amb la metal·lúrgia, l'electrònica, la mecànica, la indústria química o en algun sector de transformació dels aliments relativament proper a l'activitat agrícola de la zona. Tanmateix, com s'ha dit, no es podria abastir d'estudiants propis ni podria donar servei a una proporció notable de la demandada universitària, molt fragmentada.

Tipus de centre

Pel que fa als models possibles de centre universitari, volem posar a la consideració del Consorci els dos tipus de centres que poden resultar de més interès.

—*Opció A*: Per una banda, hi ha el model de **centre adscrit** a una universitat que sol ser l'adequat quan hi ha una iniciativa privada o pública local que està disposada a assumir els costos de creació del centre i a mantenir bona part de les despeses de funcionament, i que busca l'adscripció com a fórmula per veure reconeguda la seva titulació.

Un bon exemple d'aquesta fórmula el trobem en l'Escola Universitària de Negocis de Caixa de Terrassa, EUNCET, adscrita a la Universitat Politècnica de Catalunya. En aquest cas, Caixa de Terrassa va crear el centre, en el que inicialment s'hi donaven titulacions homologades per universitats estrangeres, i posteriorment es va adscriure a la UPC per tal de poder donar un títol en Ciències Empresarials homologat als títols estatals. La implicació de la institució d'estalvi garanteix una gran excel·lència en les instal·lacions i equipaments, i a més aconsegueix un nivell d'èxit molt elevats en la qualificació i l'ocupació professional dels seus estudiants.

—*Opció B*: El segon model és el **Centre de Transferència Tecnològica**; ha estat especialment desenvolupat per la Universitat Politècnica de Catalunya. Com a trets importants i diferenciadors d'aquest centre sobresurten:

1. L'orientació cap a la formació continuada, especialment important en una societat en la qual els avenços tecnològics obliguen a una formació permanent, de manera que aquesta esdevé un instrument estratègic per a la competitivitat industrial.

2. La transferència de tecnologia, amb l'objectiu d'adequar les innovacions en la investigació a les necessitats i demandes socials de l'entorn en què es dona servei.

Aquest tipus de centre permet un avenç en l'eliminació de barreres entre el món acadèmic i l'esfera laboral com a conseqüència de la relació que s'estableix entre ambdues parts. Es tracta, doncs, del tipus de centre que més s'ajusta a la realitat econòmica d'allà on s'ubica, intentant adequar les necessitats de les empreses als estudis que imparteix mitjançant el desenvolupament i la investigació tecnològica. Per aquest motiu les pràctiques en aquest tipus de centre poden resultar molt més profitoses tant per a l'estudiant com per a l'empresari. A més, aquest tipus de centre gaudeix d'uns equipaments que necessàriament introdueixen factors d'innovació que resulten interessants per a la captació de noves inversions industrials.

Pel que fa a la creació d'un centre de transferència tecnològica cal, en primer lloc, un estudi de viabilitat de la pròpia UPC per determinar-ne la ubicació. En cas de considerar-se viable l'Administració local es responsabilitza de la inversió inicial, mentre que la UPC destina els seus recursos a explotar el centre per poder autofinançar-lo, junt amb les matrícules dels estudiants.